

Aprobate la 31.12.2025

Adoptarea standardelor europene ca standarde moldovenești

Adoption of European standards as Moldovan standards

INSTITUTUL DE STANDARDIZARE DIN MOLDOVA (ISM)
Republica Moldova, mun. Chișinău, str. E. Coca, 28
Tel.: 022 905 300
www.standard.md

Preambul

Prezentele reguli de standardizare națională reprezintă revizuirea regulilor de standardizare națională RS 2:2025, pe care le înlocuiesc.

Față de ediția anterioară au fost efectuate unele ajustări pentru a le aduce în concordanță cu Legea 20 din 04.03.2016, care a fost modificată conform cerințelor CEN/CENELEC.

În cazurile foarte specifice, diferite de cele descrise în reguli, se va aplica principiul similitudinii.

Regulile de standardizare națională sunt elaborate în baza prevederilor ISO/IEC Directives, Part 1 - Procedures for the technical work - Consolidated ISO Supplement - Procedures specific to ISO, Legii nr. 20 din 16.03.2016 cu privire la standardizarea națională cu modificările și completările ulterioare, a Regulamentului Intern CEN/CENELEC Internal Regulations Part 2:2022 *Common rules for standardization work* și ale Acordului privind barierele tehnice în calea comerțului (WTO/TBT), anexa 3 *Codul de bună practică pentru elaborarea, adoptarea și aplicarea standardelor*.

În prezentele reguli de standardizare națională sunt incluse toate cele trei metode de preluare a standardelor europene, prevăzute în Regulamentul Intern CEN/CENELEC Partea 3:2017, precum și metodele de adoptare prevăzute în Regulile de procedură ale ETSI.

La elaborarea prezentelor reguli de standardizare au fost consultate standardele române SR 10000-9:2007 Principiile și metodologia standardizării. Partea 9: Adoptarea și redactarea documentelor europene ca standarde române și SR 10000-10:2004 Principiile și metodologia standardizării. Partea 10: Adoptarea standardelor europene pentru telecomunicații ca standarde române.

1 Domeniu de aplicare

Prezentele reguli de standardizare națională stabilesc modul de adoptare ca standarde moldovenești a publicațiilor CEN/CENELEC și ETSI.

NOTE

1 Informațiile referitoare la publicațiile CEN/CENELEC sunt prezentate în anexa A.

2 Informațiile referitoare la publicațiile ETSI sunt prezentate în anexa B.

3 Pentru simplitatea exprimării, în continuare, publicațiile CEN/CENELEC și ETSI vor fi numite generic „standarde europene”.

2 Referințe

RS 6 Forma de prezentare a standardelor moldovenești

RS 7 Structura, redactarea și conținutul standardelor moldovenești

SM SR EN 45020 Standardizarea și activități conexe. Vocabular general

3 Terminologie

Pentru a interpreta corect prezentele reguli de standardizare națională, se aplică termenii conform SM SR EN 45020, cu următoarele completări:

3.1

adoptare (a unui standard european ca standard moldovenesc)

publicarea standardului moldovenesc în baza standardului european respectiv sau confirmarea că standardul european are același statut, analogic documentului normativ moldovenesc, cu indicarea tuturor divergențelor față de standardul european

3.2

divergență A

divergență națională la un standard european (sau la un document de armonizare pentru CENELEC) datorată unor reglementări, a căror modificare nu este în prezent de competența membrului CEN/CENELEC

NOTĂ – În cazul în care standardul intră sub incidența unei Directive CE, Comisia Comunităților Europene estimează (a se vedea JO no C 59; 1982-03-09), în conformitate cu decizia Curții de Justiție pronunțată în cazul 815/79 Cremonini/Vrankovich (Rapports de la Cour Européenne 1980, pagina 3583), că nu este obligatorie conformitatea cu divergențele A și că libera circulație a produselor conforme cu un astfel de standard nu poate fi restrânsă decât prin procedura de salvagardare prevăzută în Directiva corespondentă

abatere tehnică (a unui standard moldovenesc față de un standard european)

diferența dintre conținutul tehnic al standardului moldovenesc și cel al standardului european

3.3

modificare redacțională (a unui standard moldovenesc față de un standard european)

orice modificare care nu schimbă conținutul tehnic al standardului european

3.4

modificare a cuvintelor (în cazul adoptării unui standard european în una din limbile oficiale)

înlocuirea unor cuvinte sau fraze izolate într-un standard moldovenesc prin sinonime utilizate în limba curentă a regiunii sau țării care adoptă standardul european

4 Generalități

4.1 Standardele europene sunt puse în aplicare în Republica Moldova numai prin adoptarea lor ca standarde moldovenești.

4.2 Standardele europene sunt adoptate ca standarde moldovenești după publicarea acestora de către CEN/CENELEC și ETSI.

4.3 Adoptarea standardelor europene se efectuează prin metoda filei de confirmare.

Adoptarea prin metoda filei de confirmare reprezintă reproducerea versiunii oficiale (engleză, franceză sau germană) a standardului european în limba originalului.

4.4 La momentul adoptării standardelor europene, se anulează standardele moldovenești conflictuale în limitele termenului „dow”.

Obligația de a anula standardele moldovenești conflictuale nu se referă la adoptarea rapoartelor tehnice TR sau a specificațiilor tehnice TS.

4.5 În cazul anulării unui standard care are adoptate amendamente sau erate, acestea se anulează odată cu anularea standardului.

4.6 Institutul de Standardizare din Moldova (ISM), în calitate de membru al Comitetului European de Standardizare (CEN) și al Comitetului European de Standardizare în Electrotehnică (CENELEC), precum și în calitate de membru observator al ETSI, are dreptul să adopte și să publice standardele europene ca standarde moldovenești.

4.7 Pentru a păstra identitatea între standardele moldovenești și standardele europene care sunt adoptate, precum și pentru a evita interpretările greșite, amendamentele (notate cu litera A) și eratele (notate cu literele AC sau C1...CN), care sunt documente separate la nivel european, se adoptă la nivel național tot ca documente separate.

4.8 Standardul moldovenesc, prin care se adoptă un standard european, trebuie să fie identic cu standardul european.

4.9 ISM efectuează analize periodice sau adhoc ale cadrului normativ național pentru a identifica prevederi care împiedică armonizarea și implementarea efectivă a standardelor europene.

4.10 La identificarea cazurilor de acest gen ISM va informa autoritatea de reglementare corespunzătoare.

4.11 Concomitent, ISM anunță comitetul tehnic CEN/CENELEC relevant. În cazuri bine justificate, ISM poate solicita divergență de tip A.

4.12 Totodată, în cazurile când se constată că există standarde europene cu aplicare obligatorie prin referire directă în legislația națională, ISM notifică corespunzător la Centrul de Management CEN/CENELEC (CCMC).

4.13 Standardele europene, care se adoptă prin metoda filei de confirmare, pot fi publicate ca standarde moldovenești, în mai multe versiuni lingvistice.

4.14 Versiunea primară a standardului european adoptat este versiunea în limba engleză, concomitent fiind disponibile și versiunile în celelalte două limbi oficiale – franceză și germană.

Ulterior, în funcție de disponibilitate, alte versiuni lingvistice pot fi publicate prin preluarea standardelor altor țări, prin care au fost adoptate standardele europene respective.

4.15 Pot fi preluate ca versiune lingvistică doar standardele ale altor țări, care preiau standardele europene cu grad de echivalență identic (IDT).

4.16 În funcție de disponibilitate la nivelul altor state, amendamentele și eratele la standardele moldovenești pot fi, la fel, publicate în diferite versiuni lingvistice. În cazul lipsei amendamentelor sau eratelor în aceleași versiuni lingvistice ca și standardele supuse modificării, utilizatorii vor folosi amendamentele sau eratele publicate în versiunile disponibile.

4.17 Fiecare versiune lingvistică se aplică din momentul publicării acesteia.

4.18 În cazul divergențelor privind sensul sau conotația textelor în diferite versiuni lingvistice, se stabilește următoarea ordine a priorității citirii textelor:

- versiunea engleză;
- versiunea franceză;
- versiunea română;

5 Adoptarea unui standard european ca standard moldovenesc prin metoda filei de confirmare

5.1 Structura unui standard moldovenesc prin care se adoptă un standard european

Standardul moldovenesc, prin care se adoptă un standard european, în general, are următoarea structură, conform figurii 1:

- a - pagina de titlu națională;
- b - pagina de titlu a standardului european;
- c - preambulul standardului european;
- d - textul standardului european;
- e - anexele standardului european;
- f - anexele naționale (dacă există).

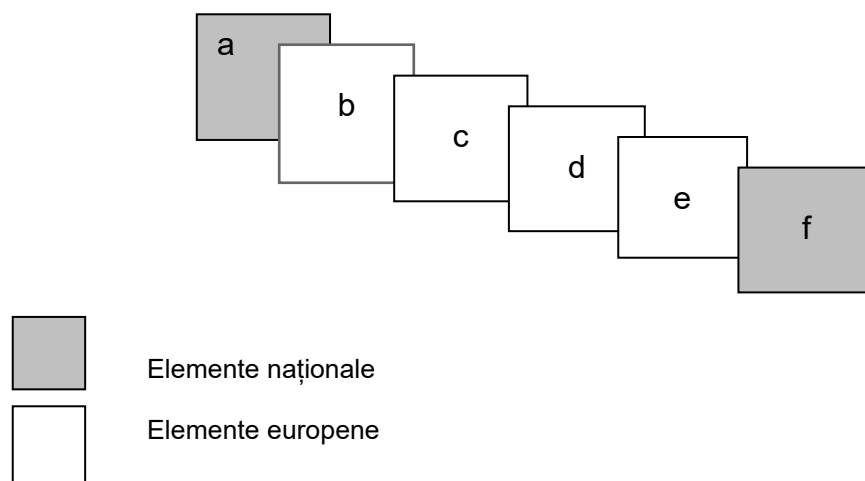

Figura 1 – Structura unui standard moldovenesc prin care se adoptă un standard european

5.2 Pagina de titlu națională

5.2.1 Pagina de titlu națională se prezintă conform RS 6.

5.2.2 Indicativul standardului moldovenesc este format din sigla SM, indicativul standardului european publicat de CEN/CENELEC, urmat după două puncte de anul adoptării standardului moldovenesc.

EXEMPLU

SM EN 39203:2003

Pe fiecare pagină numerotată se înscrie indicativul standardului, centrat, în partea superioară a paginii.

5.2.3 Indicativul standardului moldovenesc, care adoptă o publicație ETSI, este format din sigla SM, indicativul publicației, versiunea publicației, urmat după două puncte de anul adoptării standardului moldovenesc. Deoarece standardele ETSI în vigoare nu sunt automat anulate la apariția unei noi versiuni, astfel încât pot coexista o perioadă nedeterminată standarde cu indicativ comun, este necesară și precizarea versiunii, dacă există.

EXEMPLU**SM EN 300 069 V1.2.1:2013**

5.2.4 Titlul standardului moldovenesc trebuie să fie traducerea în limba română a titlului din versiunea oficială a standardului european adoptat.

Titlul în limba engleză trebuie să fie titlul standardului european în această limbă.

5.2.5 Pe pagina de titlu, în partea dreaptă, jos, se indică simbolul care semnifică versiunea lingvistică a standardului.

Simbolul care indică versiunea lingvistică a standardului este format din două litere, după cum urmează:

EN – pentru versiunea engleză;
 RO – pentru versiunea română;
 DE – pentru versiunea germană;
 FR – pentru versiunea franceză.

În cazul versiunilor bilingve sau trilingve se vor indica simbolurile corespunzătoare separate prin linie oblică.

5.2.6 Referirea la standardele ETSI în rubrica 7, conform RS 6, trebuie să conțină atât indicativul, cât și numărul versiunii și data publicării la ETSI, conform exemplului de mai jos.

EXEMPLU**ETSI EN 300 065 V2.1.2 (2016-06)****5.3 Elementele standardului european**

5.3.1 Elementele standardului european (pagina de titlu, preambulul, textul standardului, anexele) se prezintă așa, cum sunt puse la dispoziție de către CEN, CENELEC sau ETSI, în una din cele trei versiuni oficiale (engleză, franceză, germană).

5.4 Anexele naționale

5.4.1 Anexele naționale, dacă există, trebuie să fie plasate după textul complet al standardului european, inclusiv după anexele acestuia. În cazuri justificate este posibilă elaborarea elementelor naționale în formă de standarde moldovenești originale, conform RS 1.

Anexele naționale trebuie să conțină numai informații destinate să înlăsească înțelegerea standardului sau unele condiții specifice, dacă standardul european prevede că anumite cerințe se stabilesc la nivel național (ca exemplu, eurocodurile).

În cazul elaborării anexelor naționale la Eurocoduri în formă de standarde moldovenești originale, nota de fundamentare nu se elaborează, necesitatea de elaborare a acestora fiind prevăzută de standardele europene (Eurocoduri).

Anexele naționale nu trebuie să modifice nicio prevedere a standardului european, ci doar să ofere clarificări.

5.4.2 Dacă într-un standard european se face referire la diviziuni sau tabele din standarde europene sau internaționale care nu sunt cuprinse în niciun standard moldovenesc, aceste diviziuni sau tabele (sau chiar întregul standard european, sau internațional) pot fi incluse într-o anexă națională.

5.4.3 Anexele naționale se notează cu NA₁, NA₂, ... astfel încât să se distingă clar de anexele standardului european.

5.4.4 Prezentarea anexelor naționale, conform RS 7.

5.5 Numerotarea paginilor standardului se efectuează numai pentru paginile elementelor naționale, conform RS 6.

5.6 Pentru a publica un standard european în altă versiune lingvistică, pot fi utilizate, în funcție de disponibilitate, standarde ale altor țări, prin care au fost adoptate standardele europene respective, cu grad de echivalență IDT.

5.7 În cazul publicării unei alte versiuni lingvistice, se păstrează neschimbată pagina de titlu națională, aprobată la momentul preluării standardului european în limba oficială CEN/CENELEC. Pe pagina de titlu, pentru fiecare versiune lingvistică, se menționează simbolul respectiv al versiunii lingvistice, conform 5.2.6.

5.8 În cazul publicării unei alte versiuni lingvistice, după pagina de titlu națională urmează un preambul național, în care trebuie să fie descrise următoarele:

- Standardul care este preluat ca bază pentru versiunea lingvistică respectivă și standardul european pe care acesta îl preia, la rândul său;
- Identificarea versiunii lingvistice a standardului;
- Data la care se publică versiunea lingvistică respectivă;
- Data la care a fost adoptat inițial standardul moldovenesc în limba oficială a CEN/CENELEC;
- Cui aparțin drepturile de autor asupra standardului, care se preia drept bază pentru versiunea lingvistică;
- Cuvintele care se înlocuiesc pentru a asigura coerența denumirii standardelor (după caz).

5.9 După preambulul național urmează corpul neschimbat al standardului altei țări.

6 Adoptarea unui amendament la un standard european prin metoda filei de confirmare

6.1 Structura unui amendament la un standard moldovenesc, prin care se adoptă un amendament la un standard european prin metoda filei de confirmare, este următoarea:

- pagină de titlu națională;
- elementele amendamentului la un standard european;
- anexele naționale (dacă există).

6.2 Pagina de titlu națională se prezintă conform RS 6.

6.3 Indicativul amendamentului este format din indicativul standardului moldovenesc prin care a fost adoptat standardul european, despărțit printr-o linie oblică de litera A și o cifră care indică numărul de ordine al amendamentului standardului european, urmată după două puncte de anul aprobării amendamentului.

EXEMPLU

SM EN 7825:2002/A1:2007

6.4 Elementele amendamentului la un standard european (pagina de titlu, preambulul, textul amendamentului, anexele) se prezintă așa cum sunt ele puse la dispoziție de către CEN sau CENELEC, în una din cele trei versiuni oficiale (engleză, franceză sau germană).

6.5 Anexele naționale se prezintă conform 5.4.

6.6 Numerotarea paginilor amendamentului se efectuează numai pentru elementele naționale, conform RS 6.

7 Adoptarea unei erate la un standard european prin metoda filei de confirmare

7.1 Structura unei erate la un standard moldovenesc, prin care se adoptă o erată la un standard european prin metoda filei de confirmare, este următoarea:

- pagina de titlu națională;
- elementele eratei la un standard european.

7.2 Pagina de titlu națională se prezintă conform RS 6, cu următoarea precizare: se înlocuiește cuvântul „amendament” cu cuvântul „erată”.

7.3 Indicativul eratei este format din indicativul standardului moldovenesc SM prin care a fost adoptat standardul european, despărțit printr-o linie oblică de literele AC și, după caz, o cifră, care indică numărul de ordine al eratei standardului european, urmat după două puncte de anul aprobării eratei.

EXEMPLU

SM EN 7825:2002/AC1:2009

7.4 Elementele eratei la un standard european (pagina de titlu, textul eratei) se prezintă, după cum sunt puse la dispoziție de către CEN sau CENELEC, în una din cele trei versiuni oficiale (engleză, franceză sau germană).

7.5 Numerotarea paginilor eratei care se adoptă rămâne neschimbată.

Anexa A
(informativă)

Publicațiile CEN/CENELEC

A.1 Conform Regulamentului Intern CEN/CENELEC, publicațiile CEN/CENELEC sunt documentele rezultate din lucrările tehnice efectuate de aceste organisme și difuzate membrilor.

Publicațiile CEN/CENELEC sunt:

- standarde europene EN;
- documente de armonizare HD;
- rapoarte CR, TR;
- acorduri ale grupului de lucru CWA;
- specificații tehnice CEN/TS;
- ghiduri CEN/CENELEC.

A.2 Standardele europene EN sunt publicații puse în aplicare prin adoptarea lor ca standarde naționale. Ele sunt elaborate în scopul de a face identice standardele țărilor membre ale Uniunii Europene.

Organismele naționale de standardizare afiliate au dreptul și sunt încurajate să adopte standardele europene ca standarde naționale, metodele de adoptare fiind cele cuprinse în Regulamentul Intern al CEN/CENELEC.

A.3 Document de armonizare (HD) document normativ al CENELEC care trebuie obligatoriu pus în aplicare la nivel național, cel puțin prin anunțarea publică a titlului său și a numărului HD și prin retragerea tuturor standardelor naționale conflictuale.

A.4 Rapoartele CR sunt publicații care constituie un mijloc de a furniza informații pentru membrii CEN/CENELEC, precum și pentru alte organisme.

Rapoartele CR se pot referi la unul din următoarele subiecte:

- textul unui proiect EN sau al unui proiect HD care nu au fost aprobate, însoțit de o notă explicativă referitoare la motivele pentru care EN sau HD nu au putut fi aprobate;
- informații asupra gradului de punere în aplicare a standardelor internaționale de către membri, cuprinzând și detalii referitoare la diferențele pe care le prezintă standardele naționale;
- orice problemă tehnică care este considerată interesantă, să fie comunicată.

Rapoarte TR sunt documente adoptate de CEN/CENELEC care conține date de natură diferită de cele care în mod normal sunt publicate ca standard european sau specificație tehnică.

NOTA 1 – Un TR poate include de exemplu, date rezultate dintr-o anchetă efectuată asupra organismelor naționale de standardizare, date din lucrările altor organizații europene sau date din stadiul tehnicii reflectat de standardele organismelor naționale sau de un anumit subiect.

NOTA 2 – Un document similar există și la ISO și IEC.

A.5 Acorduri ale grupului de lucru CEN/CENELEC (CWA) sunt documente elaborate în cadrul unui grup de lucru, care prezintă consensul ce corespunde unor persoane și organizații responsabile de conținutul documentului.

A.6 Specificațiile tehnice CEN/TS sunt documente alternative ale standardelor europene atunci când nu se poate obține, destul de repede, acordul asupra unor standarde sau atunci când tehnologia nu a ajuns încă la un stadiu suficient de dezvoltare.

A.7 Ghidurile sunt documente publicate de CEN/CENELEC, care stabilesc reguli, informări sau recomandări referitoare la standardizarea europeană.

A.8 Termenii prevăzuți în preambulul standardului european au următoarele semnificații:

- dor** – data de ratificare;
- dav** – data de disponibilitate;
- doa** – data de anunțare;
- dop** – data de publicare;
- dow** – data de anulare a standardelor naționale conflictuale.

Anexa B
(informativă)

Tipuri de publicații ETSI

B.1 Publicații ETSI – noile denumiri:

- standard european pentru telecomunicații EN;
- standard ES;
- ghid EG;
- specificație tehnică TS;
- raport tehnic TR;
- raport special SR.

EN (Standard European pentru Telecomunicații): Publicație ETSI care conține prevederi normative, aprobată spre publicare printr-o procedură care angajează Organismele Naționale de Standardizare (ONS) și/sau Delegațiile Naționale ETSI, cu implicații în ceea ce privește blocarea activităților naționale de standardizare pe domeniul respectiv și adoptarea acestora la nivel național.

ES (Standard ETSI): Publicație ETSI care conține prevederi normative, aprobată spre publicare prin Procedura de Aprobare a Membrilor ETSI.

EG (Ghid ETSI): Publicație ETSI care conține, în primul rând, elemente informative, aprobată spre publicare prin Procedura de Aprobare a Membrilor ETSI.

TS (Specificație Tehnică ETSI): Publicație ETSI care conține prevederi normative, aprobată spre publicare de un organism tehnic.

NOTĂ - Prin organism tehnic se înțelege una din structurile de organizare ale ETSI denumite „Proiect ETSI”, „Proiect ETSI în parteneriat” sau „Comitet tehnic”.

TR (Raport Tehnic ETSI): Publicație ETSI care conține mai ales elemente informative, aprobată spre publicare de un organism tehnic.

SR (Raport Special): Document care conține informații utile spre a fi făcute publice ca referințe.

B.2 Publicații ETSI – vechile denumiri:

- standard de telecomunicații european ETSI;
- standard de telecomunicații european interimar I-ETSI;
- raport tehnic ETR;
- specificație tehnică GSM-TS;
- baze tehnice de reglementare TBR.

ETSI (Standard de Telecomunicații European): Publicație ETSI care conține normative, prevederi aprobate spre publicare printr-o procedură care angajează Organizațiile de Standardizare Națională și/sau Delegațiile Naționale ETSI, cu implicații în ceea ce privește blocarea activităților naționale de standardizare pe domeniul respectiv și adoptarea acestora la nivel național.

I-ETS (Standard de Telecomunicații European Interimar): Publicație ETSI care conține normative, prevederi aprobate spre publicare prin vot național ponderat, fără blocarea activităților naționale de standardizare pe domeniul respectiv sau adoptarea acestora la nivel național.

ETR (Raport Tehnic ETSI): Publicație ETSI care conține elemente informative, aprobată spre publicare de un comitet tehnic.

GSM-TS (Specificație Tehnică GSM): Publicație ETSI, aprobată spre publicare de Grupul Special de Telefonie Mobilă.

TBR (Baze tehnice de Reglementare): Publicație ETSI, elaborată printr-un mandat al Comisiei Europene, specifică activității de reglementare europeană, care conține numai cerințele esențiale (așa cum sunt definite în Directiva Europeană 91/263/EEC) și care este aprobată spre publicare prin vot național ponderat, cu implicații în ceea ce privește blocarea activităților naționale de standardizare pe domeniul respectiv și adoptarea acestora la nivel național.

Anexa C
(informativă)

Exemple de formulări utilizate în anexele europene privind divergențele A

C.1 Divergențe A

C.1.1 Informațiile privind divergențele A existente sunt indicate într-o anexă informativă la standardul european. În acest caz se utilizează următoarele formulări:

“Anexa...
(informativă)

Divergențe A

Divergență A: Divergență națională datorată unor reglementări a căror modificare nu este în prezent de competența membrului CEN/CENELEC.”

În funcție de standardul european, se completează cu textul de mai jos de la a) sau b):

a) Standard european care intră sub incidența unei Directive europene

“Acest standard european intră sub incidența Directivei.../.../CEE

NOTĂ – (CEN/CENELEC RI Partea 2:2006, definiția 2.17). În cazul în care standardul intră sub incidența unei Directive CE, Comisia Comunităților Europene estimează (a se vedea JO no C 59; 1982-03-09), în conformitate cu decizia Curții de Justiție pronunțată în cazul 815/79 Cremonini/Vrankovich (Rapports de la Cour Européenne 1980, pagina 3583), că nu este obligatorie conformitatea cu divergențele A și că libera circulație a produselor conforme cu un astfel de standard nu poate fi restrânsă decât prin procedura de salvagardare prevăzută în Directiva corespondentă.

„Articolul Divergența”

b) Standard european care nu intră sub incidența unei Directive europene

“Acest standard european nu intră sub incidența unei Directive europene.”

În țările precizate ale CEN/CENELEC aceste divergențe A înlocuiesc, până la anularea lor, prevederile standardului european.

„Articolul Divergența”

C.1.2 În conformitate cu RI Partea 2:2006, E.2.3 trebuie menționată referința exactă privind reglementarea națională a țării (titlul, data și în măsura în care este posibil numărul diviziunii).